

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 150/09-46

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 20. mája 2009 predbežne prerokoval sťažnosť Mgr. V. L., P. B., zastúpeného advokátom JUDr. T. B., P. B., vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 46 ods. 1, čl. 48 ods. 1 a čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, práv podľa čl. 36 ods. 1, čl. 11 ods. 1 a čl. 28 Listiny základných práv a slobôd, práv podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ako aj podľa čl. 7 Medzinárodného paktu o hospodárskych, sociálnych a kultúrnych právach postupom Okresného súdu Považská Bystrica v konaní vedenom pod sp. zn. 1 T/296/2002 a jeho uznesením z 19. mája 2008 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Mgr. V. L. o d m i e t a pre zjavnú neopodstatnenosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 17. júla 2008 faxom doručená a následne podaním doručeným 21. júla 2008 písomne doplnená sťažnosť Mgr. V. L., P. B. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. T. B., P. B.,

ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1, čl. 48 ods. 1 a čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práv podľa čl. 36 ods. 1, čl. 11 ods. 1 a čl. 28 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), práv podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) a čl. 7 Medzinárodného paktu o hospodárskych, sociálnych a kultúrnych právach (ďalej len „pakt“) postupom Okresného súdu Považská Bystrica (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 1 T/296/2002 a jeho uznesením z 19. mája 2008 (ďalej len „uznesenie“).

Zo sťažnosti a z pripojených príloh vyplýva, že sťažovateľ bol 10. apríla 2001 „... *Sudcom Okresného súdu Považská Bystrica... podľa § 39 ods. 1, § 36 ods. 1 písm. c) Tr. por. ustanovený za obhajcu... obv. ml. P. B..., obv. ml. M. T..., obv. ml. M. K..., obv. ml. R. F..., obv. ml. S. M..., obv. ml. M. B..., obv. ml. J. K.*“.

Trestné stíhanie vedené proti „*obv. ml. J. K.*“ bolo zastavené a obvinenie „*ml. obv. S. M.*“ bolo zrušené.

„*Ďalej bolo vedené trestné stíhanie len proti ostatným 5 obvineným, ktorí boli právoplatne odsúdení rozsudkom Okresného súdu Považská Bystrica sp. zn. 1T 296/02 zo dňa 20. 2. 2003.*

Tento rozsudok nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť dňa 20. 2. 2003.“

Sťažovateľ „... *po právoplatnom skončení veci, ako ustanovený obhajca, podal návrhy - žiadosti o priznanie trov obhajoby za obhajobu obv. ml. P. B., obv. ml. M. T., obv. ml. M. K., obv. ml. R. F. a obv. ml. M. B. Okresnému súdu Považská Bystrica (za obhajobu obv. ml. S. M. a obv. ml. J. K. vyšetrovateľovi OÚV PZ SR Pov. Bystrica).*

O mojich žiadostiach o priznanie trov obhajoby rozhodol vyšší súdny úradník (ďalej aj VSÚ) Okresného súdu Považská Bystrica (ďalej aj porušovateľ) uznesením sp. zn. 1T/296/2002 zo dňa 19. 7. 2007 (ďalej aj uznesenie VSÚ) tak, že celkom mi priznal za obhajobu všetkých 5 odsúdených klientov odmenu a náhradu hotových výdavkov v sume 76 878,-- Sk, z čoho, podľa vyčíslenia VSÚ v tomto uznesení, pripadla odmena a náhrada hotových výdavkov za obhajobu ods. ml. P. B. v sume 16 520,20 Sk, ods. ml. M. T. v sume

24 176,20 Sk, ods. ml. M. K. v sume 10 356,20 Sk, ods. ml. R. F. v sume 11 485,20 Sk a ods. ml. M. B. v sume 14 340,20 Sk.

Proti tomuto uzneseniu VSÚ som v zákonnej lehote podľa § 185 a nasl. Tr. por. (zák. č. 301/2005 Z. z.) podal sťažnosť, o ktorej rozhodol samosudca porušovateľa uznesením č. k. 1T/296/2002-760 zo dňa 19. 5. 2008 (ďalej aj uznesenie samosudcu) tak, že zrušil uvedené uznesenie VSÚ a sám vo veci rozhodol tak, že mi priznal odmenu a náhradu hotových výdavkov za obhajobu všetkých 5 odsúdených klientov v sume 71 032,-- Sk.

Toto uznesenie nadobudlo právoplatnosť a vykonateľnosť dňa 19. 5. 2008.“.

Sťažovateľ „... Za obhajobu ods. ml. P. B... žiadal priznať trovy obhajoby celkom v sume 29 034,-- Sk, ods. ml. M. T. celkom v sume 35 210,-- Sk, ods. ml. M. K. celkom v sume 23 894,-- Sk, obv. ml. R. F. celkom v sume 25 374,-- Sk a ods. ml. M. B. celkom v sume 25 754,-- Sk. Za obhajobu všetkých 5 klientov predstavovali... uplatnené trovy obhajoby sumu 139 266,-- Sk.“.

Sťažovateľ v sťažnosti ďalej uvádza: „Uznesením VSÚ mi za niektoré úkony právnej pomoci nebola odmena priznaná vôbec, a za niektoré úkony právnej pomoci bola táto odmena a náhrada hotových výdavkov priznaná v rozpore s advokátskymi tarifami, v nižšej výške, než aká mi podľa týchto právnych predpisov patrí...“.

Proti uzneseniu VSÚ som podal sťažnosť, ktorú som riadne odôvodnil, podrobne som v nej rozviedol moju skutkovú a právnu argumentáciu, na ktorú v podrobnostiach poukazujem...

Mojej sťažnosti síce formálne samosudca porušovateľa vyhovel, keď podľa § 194 ods. 1 písm. a) Tr. por. zrušil napadnuté uznesenie VSÚ a vo veci sám rozhodol, avšak v skutočnosti jej nevyhovel, priznal mi trovy obhajoby ešte v nižšej výške, než mi boli priznané napadnutým uznesením VSÚ, dopustil sa tých istých pochybení ako VSÚ, a navyše aj ďalších, ktoré všetky v konečnom dôsledku porušujú moje základné ľudské práva, označené v bode XII. tejto ústavnej sťažnosti.

Keďže uznesením samosudcu mi boli priznané trovy obhajoby v celkovej výške 71 032,-- Sk, možno konštatovať, že súdom mi neboli priznané a štátom zaplatené trovy

obhajoby v sume 68 234, -- Sk.

Samosudca porušovateľa (ďalej aj samosudca) vo svojom uznesení (obdobne ako aj VSU vo svojom uznesení) v rozpore s príslušnou advokátskou tarifou (ďalej aj AT), jej ustáleným výkladom a zaužívanou súdnou praxou (tým výkladom a súdnou praxou, ktoré sú ústavne konformné):

a) nesprávne posúdil spoločné úkony právnej pomoci ako samostatné úkony právnej pomoci, a nepriznal mi za ne odmenu ako za spoločný úkon, t. j. u každého klienta zníženie o 20 %, ale túto mi priznal buď vždy len u jedného klienta ako odmenu za samostatný úkon, alebo síce ako odmenu za spoločný úkon, ale len u niektorých, samosudcom vybratých, klientov a u ostatných klientov túto odmenu vynechal,

b) pri niektorých úkonoch právnej pomoci - účasti pri vyšetrovacích úkonoch, ktorých som sa zúčastnil v priebehu toho istého dňa, pričom tieto úkony bezprostredne na seba nadväzovali, nesprávne počítal odmenu za čistý čas trvania všetkých úkonov vykonaných v priebehu dňa, avšak aj podľa tohto pravidla odmenu nesprávne vypočítal, keď zle ustálil čistý čas ich trvania a výšku odmeny,

c) pri ďalších úkonoch právnej pomoci - účasti na vyšetrovacích úkonoch, ktoré boli vykonané v jeden deň a bezprostredne na seba nadväzovali, nepočítal čistý čas trvania všetkých úkonov vykonávaných v priebehu dňa, ale naopak, tieto vyšetrovacie úkony rozkúskoval podľa toho, v prospech ktorého obvineného mali jednotlivé osoby a ako dlho vypovedať,

d) nesprávne počítal čistý čas trvania účasti na vyšetrovacích úkonoch, keď počítal čistý čas trvania všetkých vyšetrovacích úkonov vykonaných v priebehu dňa, hoci správne mal počítať čistý čas trvania každého vyšetrovacieho úkonu osobitne,

e) za niektoré spoločné úkony právnej pomoci mi odmenu vôbec nepriznal, lebo ich nesprávne považoval za samostatné úkony, týkajúce sa len obvinených, voči ktorým bolo trestné stíhanie zastavené, alebo ich považoval za úkony, ktoré sa netýkali ani jedného obvineného,

f) nepriznal mi odmeny a k nim patriaci rež. paušál za niektoré samostatné úkony právnej pomoci - rokovania s proti stranami - poškodenými stranami,

g) nepriznal mi odmenu za napísanie 3 listín o právnom úkone, dohôd o náhrade škody medzi poškodeným a obvineným, keď 6 dohôd o náhrade škody posúdil ako 3 dohody

o náhrade škody (napísanie 2 dohôd o náhrade škody spojil do jedného úkonu právnej pomoci),

h) nepriznal mi odmenu a rež. paušál za úkon právnej pomoci - písomný návrh na zastavenie trestného stíhania, podaný na Okresný úrad vyšetrovania PZ v Považskej Bystrici,

ch) pri spoločných úkonoch právnej pomoci mi nepriznal rež. paušál v celej výške, ale iba rôzne časti rež. paušálu,

i) nesprávne určil výšku odmeny za úkony právnej pomoci vykonané v roku 2003 a

j) nesprávne zaokrúhľoval súčet odmien, keď správne mal zaokrúhliť len jednotlivé odmeny, a aj to len za úkony právnej pomoci, ktoré boli vykonané v roku 2003, a nie v rokoch predchádzajúcich, kedy zaokrúhlenie odmeny advokátska tarifa nepoznala.“

Sťažovateľ vidí porušenie svojich práv v tom, že „Samosudca porušovateľa... sa riadne nezaoberal“ jeho „námietkami, uvedenými v sťažnosti proti uzneseniu VSÚ, vôbec sa nezaoberal“ jeho „skutkovou a právnou argumentáciou, ani riadne nepreskúmal správnosť výrokov uznesenia VSÚ, proti ktorým... podal sťažnosť“.

Podľa sťažovateľa je „... odôvodnenie uznesenia samosudcu... nejasné a neurčité, a tým... zároveň aj nepreskúmateľné“.

Sťažovateľ tvrdí: „Nepreskúmateľnosťou rozhodnutia samosudcu bolo porušené moje základné ľudské právo na spravodlivé súdne konanie, zaručené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru, právo domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde Slovenskej republiky, zaručené v čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a právo domáhať sa ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde, zaručené v čl. 36 ods. 1 Listiny.“

Sťažovateľ ďalej vidí porušenie svojich práv v tom, že na základe ním podanej sťažnosti proti uzneseniu vyššej súdnej úradníčky „... Samosudca... preskúmaval aj výšku odmien za jednotlivé úkony právnej pomoci, ktorých sa... sťažnosť netýkala... napadnutým uznesením, ktorým rozhodoval o mojej sťažnosti proti uzneseniu VSÚ, mi priznal

trovy obhajoby ešte v nižšej výške (71 032,-- Sk), než mi boli priznané uznesením VSÚ (76 878,-- Sk), čím zmenil uznesenie VSÚ k horšiemu, v môj neprospech.

Týmto uznesením samosudcu porušovateľa bol zjavne porušený zákon v ustanovení § 195 ods. 1 Tr. por...

o... sťažnosti proti uzneseniu VSÚ rozhodol samosudca, hoci podľa zákona mal o nej rozhodnúť predseda senátu.

Týmto uznesením samosudcu porušovateľa bol zjavne porušený zákon v uvedenom ustanovení § 190 ods. 2 Tr. por...“.

Sťažovateľ je toho názoru, „že ustanovenia § 553 ods. 4, veta za bodkočiarkou Tr. por. a § 190 ods. 2 písm. c) Tr. por., ako aj uznesenie samosudcu porušovateľa, ktoré bolo vydané v súlade s týmito ustanoveniami Tr. por., sú v rozpore s čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej aj Ústavy SR), podľa ktorého každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde SR, v rozpore s čl. 6 ods. 1 Dohovoru, podľa ktorého každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom a v rozpore s čl. 36 ods. 1 Listiny, podľa ktorého každý sa môže domáhať ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde.“.

Na záver sťažnosti sťažovateľ uvádza: „Postupom a rozhodnutím samosudcu porušovateľa, ako aj postupom a rozhodnutím VSÚ porušovateľa, tak ako som uviedol v mojej sťažnosti, boli porušené moje základné ľudské práva, a to právo na to, aby moja záležitosť bola spravodlivo prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, zaručené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru, právo domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde Slovenskej republiky, zaručené v čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, právo domáhať sa ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde, zaručené v čl. 36 ods. 1 Listiny, právo vlastníť majetok, zaručené v čl. 20 ods. 1 Ústavy SR a v čl. 11 ods. 1 Listiny, právo na to, že nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi, zaručené v čl. 48 ods. 1 Ústavy SR, právo pokojne užívať svoj majetok a právo na to, že nikoho nemožno zbaviť jeho majetku s výnimkou verejného záujmu a za podmienok, ktoré ustanovuje zákon a všeobecné zásady medzinárodného práva,

zaručené v čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru, právo na spravodlivú odmenu za prácu, zaručené v čl. 28 Listiny a právo každého človeka na spravodlivé a priaznivé pracovné podmienky zabezpečujúce najmä: (a) odmenu, ktorá poskytuje ako minimum všetkým pracovníkom: (I) spravodlivú mzdu a rovnakú odmenu za prácu rovnakej hodnoty bez akéhokoľvek rozlišovania, zaručené v čl. 7 Medzinárodného paktu o hospodárskych, sociálnych a kultúrnych právach. “

Sťažovateľ žiada, aby ústavný súd vo veci rozhodol týmto nálezom:

„1. Okresný súd Považská Bystrica uznesením č. k. 1T/296/2002-760 zo dňa 19. 5. 2008 a v konaní vedenom pod sp. zn. 1T 296/2002, ktoré tomuto uzneseniu predchádzalo, porušil právo sťažovateľa Mgr. V. L., advokáta, na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, zaručené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, právo domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde Slovenskej republiky, zaručené v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, právo domáhať sa ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde, zaručené v čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, právo vlastníť majetok, zaručené v čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 11 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, právo na to, že nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi, zaručené v čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, právo pokojne užívať svoj majetok a právo na to, že nikoho nemožno zbaviť jeho majetku s výnimkou verejného záujmu a za podmienok, ktoré ustanovuje zákon a všeobecné zásady medzinárodného práva, zaručené v čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, právo na spravodlivú odmenu za prácu, zaručené v čl. 28 Listiny základných práv a slobôd a právo každého človeka na spravodlivé a priaznivé pracovné podmienky zabezpečujúce najmä: (a) odmenu, ktorá poskytuje ako minimum všetkým pracovníkom: (I) spravodlivú mzdu a rovnakú odmenu za prácu rovnakej hodnoty bez akéhokoľvek rozlišovania, zaručené v čl. 7 Medzinárodného paktu o hospodárskych, sociálnych a kultúrnych právach.

2. Uznesenie Okresného súdu Považská Bystrica č. k. 1T/296/2002-760 zo dňa 19. 5. 2008 sa zrušuje a vec sa vracia Okresnému súdu Považská Bystrica na ďalšie konanie.

3. Mgr. V. L., advokátovi, sa priznáva primerané finančné zadostučinenie v sume

50 000,-- Sk, ktoré je Okresný súd Považská Bystrica povinný mu zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Okresný súd Považská Bystrica je povinný zaplatiť sťažovateľovi náhradu všetkých trov konania na účet jeho právneho zástupcu, advokáta JUDr. T. B., do 3 dní od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každú sťažnosť predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti sťažovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní sťažnosti ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jej prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia ústavný súd môže odmietnuť aj sťažnosť, ktorá je zjavne neopodstatnená.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom všeobecného súdu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom všeobecného súdu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, alebo z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo

slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (IV. ÚS 92/04, III. ÚS 168/05, IV. ÚS 221/05).

V súlade s už uvedenými zásadami ústavný súd predbežne prerokoval sťažnosť sťažovateľa podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde a skúmal, či neexistujú dôvody na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 citovaného zákona.

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti namietal porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1, čl. 48 ods. 1 a čl. 20 ods. 1 ústavy, práv podľa čl. 36 ods. 1, čl. 11 ods. 1 a čl. 28 listiny, práv podľa čl. 6 dohovoru a práv podľa čl. 1 dodatkového protokolu a čl. 7 paktu postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 1 T/296/2002 a jeho uznesením č. k. 1 T/296/2002-760 z 19. mája 2008.

Z argumentácie sťažovateľa uvedenej v sťažnosti vyplýva, že k porušeniu označených práv malo dôjsť tým, že

- v dôsledku nesprávnej aplikácie a interpretácie vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 240/1990 Zb. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnej pomoci v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška č. 240/1990 Zb.“) a vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 163/2002 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb (ďalej len „vyhláška č. 163/2002 Z. z.“) mu okresný súd ako ustanovenému obhajcovi nepriznal odmenu a náhradu nákladov v správnej výške,

- okresný súd sa pri rozhodovaní o jeho sťažnosti proti rozhodnutiu vyššej súdnej úradníčky riadne nezaoberal jeho námietkami uvedenými v sťažnosti, nezaujal k nim žiadne stanovisko, vôbec sa nezaoberal právnou a skutkovou argumentáciou, teda vôbec riadne nepreskúmal správnosť výrokov uznesenia vyššej súdnej úradníčky, svoje rozhodnutie náležite neodôvodnil, a toto je nepreskúmateľné,

- okresný súd porušil ustanovenie § 192 ods. 2 Trestného poriadku, pretože na základe sťažnosti sťažovateľa proti uzneseniu vyššej súdnej úradníčky preskúmal aj výšku odmien za úkony právnej pomoci, ktorej sa sťažnosť netýkala,

- uznesením okresného súdu bola porušená zásada zákaz reformatio in peius,

- o sťažnosti proti uzneseniu vyššej súdnej úradníčky rozhodol samosudca napriek tomu, že o nej mal rozhodnúť predseda senátu,

- o sťažnosti sťažovateľa proti uzneseniu vyššej súdnej úradníčky rozhodoval predseda senátu, ktorý vyššiu súdnu úradníčku rozhodnutím poveril, pričom aplikoval § 553 ods. 4 Trestného poriadku a § 190 ods. 2 písm. c) Trestného poriadku, ktoré sú v rozpore s čl. 46 ods. 1 ústavy.

1. K namietanému porušeniu základného práva domáhať sa ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 36 ods. 1 listiny každý sa môže domáhať ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v určených prípadoch na inom orgáne.

Súčasťou základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je nepochybne aj nárok na náhradu trov konania. Tento nárok však možno uplatniť a priznať len v súlade s čl. 46 ods. 4 ústavy v spojení s čl. 51 ods. 1 ústavy, t. j. za splnenia zákonných predpokladov na jeho priznanie, ktoré sú obsiahnuté v príslušných procesných poriadkoch; v posudzovanom prípade sú to vyhláška č. 240/1990 Zb. a vyhláška č. 163/2002 Z. z.

Výklad ustanovenia, ktoré upravuje predpoklady na vznik nároku na náhradu odmeny ustanoveného advokáta, patrí do výlučnej právomoci všeobecného súdu.

V súvislosti s argumentáciou sťažovateľa, že v dôsledku nesprávnej aplikácie a interpretácie vyhlášky č. 240/1990 Zb. a vyhlášky č. 163/2002 Z. z. mu okresný súd ako ustanovenému obhajcovi nepriznal odmenu a náhradu nákladov v správnej výške a pri rozhodovaní o jeho sťažnosti proti rozhodnutiu vyššej súdnej úradníčky sa riadne

nezaoberal jeho námietkami uvedenými v sťažnosti, nezauljal k nim žiadne stanovisko, vôbec sa nezaoberal právnou a skutkovou argumentáciou, teda vôbec riadne nepreskúmal správnosť výrokov uznesenia vyššej súdnej úradníčky, svoje rozhodnutie náležite neodôvodnil a toto je nepreskúmateľné, bolo úlohou ústavného súdu zistiť, či sa okresný súd nedopustil zjavnej svojvôle pri výklade ustanovení uvedených vyhlášok, či svoje právne úvahy dostatočne a zrozumiteľne odôvodnil a či reagoval na všetky relevantné odvolacie námietky sťažovateľa.

Okresný súd v rámci odôvodnenia svojho rozhodnutia v tejto veci uviedol: „... vyšší súdny úradník správne zistil, že obhajcovi Mgr. L. vznikol nárok na odmenu a náhradu hotových výdavkov z dôvodu, že u obvinených sa jednalo o nutnú obhajobu a vtedy obvinení mladiství si obhajcu nezvolili. Správne postupoval vyšší súdny úradník pri určení výšky odmeny, keď za úkony právnej pomoci vykonané advokátom v roku 2001 a 2002 mu priznal odmenu vo výške 400,- Sk (za samostatný úkon právnej pomoci) a vo výške 320,- Sk (za spoločný úkon právnej pomoci), a v roku 2003 vo výške 1.830,- Sk (za samostatný úkon právnej služby) a vo výške 1.464,- Sk (za spoločný úkon právnej služby). V zmysle § 25 vyhlášky MS SR č. 163/2002 Z. z. je potrebné zaokrúhliť až výslednú odmenu ako súčet jednotlivých odmien za každý úkon právnej služby. Nakoľko však súčet odmien za úkony právnej služby vykonané za účinnosti vyhlášky č. 163/2002 Z. z. bol 36.600,- Sk, nebolo ju už potrebné viac zaokrúhľovať na celé desiatky smerom nahor.

Trestné stíhanie obv. ml. J. K. a obv. ml. S. M. bolo však právoplatne skončené v prípravnom konaní, preto o odmene a náhrade hotových výdavkov za obhajobu týchto obvinených súdu neprináleží rozhodovať vzhľadom na ustanovenie § 553 ods. 4 Tr. por.. Preto vyšší súdny úradník postupoval správne, ak advokátovi nepriznal odmenu a náhradu hotových výdavkov za výsluch sv. H. M. a sv. D. K. zo dňa 11. 5. 2001, keďže sa jedná o výsluchy zákonných zástupcov, ktoré súvisia len s tým-ktorým obvineným.

Vyšší súdny úradník správne postupoval aj v prípade, keď nepriznal advokátovi odmenu a náhradu hotových výdavkov za účasť na výsluchu obv. P. Š. a obv. L. V. zo dňa 29. 05. 2002 (voči ktorým bolo trestné stíhanie právoplatne zastavené uznesením vyšetrovateľa OÚV Považská Bystrica ČVS: OUV-140/2001 zo dňa 27. 9. 2002 a ktorých advokát neobhajoval, pričom trestná činnosť týchto obvinených nesúvisela s obvinenými,

resp. s niektorým obvineným, ktorých advokát obhajoval). Ani ďalšie výsluchy svedkov – R. B. zo dňa 3. 6. 2002, Ing. J. H. zo dňa 5. 6. 2002 a D. H. zo dňa 17. 6. 2002 - sa netýkali trestnej činnosti vtedy obv. ml. K., ml. B., ml. B., ml. F. a ml. T.

Za samostatné úkony právnej služby (pomoci) súd považoval najmä prevzatie a prípravu obhajoby vrátane prvej porady s klientom, ďalšie porady s klientom v prípade, ak bola vykonaná len s jedným obvineným, výsluchy svedkov - zákonných zástupcov obvinených, vypracovanie listiny o právnom úkone (dohody o náhrade škody), výsluchy svedkov súvisiace s trestnou činnosťou len jedného obvineného a písomné podania vo veci samej.

Advokát vykonal tieto samostatné úkony právnej pomoci, resp. právnej služby súvisiace s obhajobou ods. P. B.: body č. 1., 9., 11., 13., 15., 17., 19., 21., 23., 31., 39.

Pri obhajobe ods. R. F. vykonal advokát tieto samostatné úkony právnej pomoci: body č. 43., 45., 49., 51. a 53.

Úkony právnej pomoci v bodoch 63., 67., 69. a 73. sú samostatnými úkonmi pri obhajobe ods. M. K.

Samostatné úkony právnej pomoci majúce súvis s obhajobou ods. M. B. sú nasledovné: body 83., 87., 89., 91., 93., 97. a 99.

Pri obhajobe ods. M. T. vykonal advokát tieto samostatné úkony právnej pomoci, resp. služby: body č. 117., 125., 127., 129., 131., 133., 135., 137., 141., 145., 149 a 167.

Ostatné úkony právnej pomoci (služby) súd považoval za spoločné úkony, ktoré sa týkali viacerých odsúdených. Jedná sa o výsluchy vtedy spoluobvinených, svedkov, svedkov - poškodených, pričom na priznanie odmeny za tieto úkony súd bral do úvahy skutočnosť, v prospech ktorého obvineného advokát úkon právnej pomoci, prípadne úkon právnej služby vykonával (či sa výsluch svedka týkal trestnej činnosti, zo spáchania ktorej bolo obvinenému vznesené obvinenie, prípadne či výsluch obvineného sa týkal trestnej činnosti, z ktorej bol obvinený aj iný obvinený).

Rovnako za spoločné úkony právnej služby súd považoval aj oboznámenie sa s výsledkami vyšetrovania ako aj účasť na hlavnom pojednávaní (v tomto prípade sa tieto úkony právnej služby týkajú všetkých odsúdených).

Z ustanovenia § 16 ods. 1 písm. d) vyhl. č. 240/1990 Zb. vyplýva, že ustanovenému obhajcovi patrí odmena už za účasť na jednom vyšetrovacom úkone za každé započaté dve

hodiny v závislosti od dĺžky jeho trvania. V prípade, že bolo vykonaných viac vyšetrovacích úkonov v priebehu toho istého dňa, ktoré na seba bezprostredne nadväzovali, na tom istom mieste a obhajca sa ich zúčastnil, je potrebné postupovať rovnako ako v prípade konania pred súdom, t. j. počítat' čistý čas ich trvania po odpočítaní času ich prerušenia, napr. z dôvodu prestávok počas úkonu alebo medzi jednotlivými úkonmi a pre priznanie odmeny započítat' každé začaté dve hodiny (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 14. 7. 1994, sp. zn. 3 To 83/1994, stanovisko Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. Tpj 26/97 zo dňa 15. 5. 1998). Uvedené pravidlo sa uplatní aj na posudzovanie jedného úkonu právnej služby podľa § 16 ods. 1 písm. d) vyhl. MS SR č. 163/2002 Z. z. ako to vyplýva z dôvodovej správy k tejto vyhláske a tiež z rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. Tpj 5/04-2.

Vzhľadom k uvedenému súd považoval za 1 úkon právnej pomoci, resp. služby úkony pod bodmi 7., 29., 65., 95., 101., 123., 143., 147. a 151., nakoľko sa vykonali v jeden deň, bezprostredne za sebou nasledovali a uskutočnili sa na tom istom mieste.

Vyšší súdny úradník postupoval správne, ak z dôvodu neúčelnosti nepriznal advokátovi 2 x odmenu + 2 x režijný paušál za spísanie dohody o náhrade škody medzi obv. ml. P. B. a poškodeným P. Š. dňa 11. 5. 2001 a 2 x odmenu + 2 x režijný paušál za spísanie dohody o náhrade škody medzi obv. ml. M. T. a poškodeným P. Š. zo dňa 11. 5. 2001, v oboch prípadoch za odcudzenie bicykla zn. DEMA a za odcudzenie 70 ks stopkových fréz na obrábanie kovov, ako aj za spísanie dohody o náhrade škody medzi obv. ml. M. T. a poškod. TJ Ž. , FK P. za odcudzené veci v septembri 2000 a za odcudzené veci v januári 2001. Za spísanie takýchto dohôd prislúcha advokátovi 3 x odmena + 3 x režijný paušál (vid' bod č. 13., 131., 137), keďže spisovanie viacerých dohôd medzitým istým obvineným a tým istým poškodeným je podľa názoru súdu neúčelné a nehospodárne.

Súd taktiež považoval za neúčelné a nehospodárne neúmerne vysoké množstvo rokovaní s poškodenými, preto advokátovi za tieto rokovania odmenu nepriznal. “

Citované odôvodnenie uznesenia okresného súdu obsahuje podrobné odôvodnenie právneho názoru v otázkach posudzovania výšky odmeny a režijného paušálu sťažovateľovi ako ustanovenému obhajcovi.

Nad rámec odôvodnenia okresného súdu považuje ústavný súd potrebné vyjadriť sa k niektorým argumentom uvádzaným sťažovateľom.

K tvrdeniu sťažovateľa, že okresný súd nesprávne aplikoval § 16 ods. 1 písm. d) a § 17 ods. 2 vyhlášky č. 240/1990 Zb., keď nesprávne posúdil spoločné úkony právnej pomoci, ktoré pri obhajobe vykonal ako samostatné úkony právnej pomoci, ústavný súd uvádza, že zo žiadneho ustanovenia vyhlášky č. 240/1990 Zb. nevyplýva, ktoré úkony právnej pomoci treba považovať za samostatné a ktoré za spoločné. Takéto posúdenie je v kompetencii všeobecných súdov, ktoré však nemôžu pri takomto posudzovaní používať svojvôľu, ale toto ich rozhodnutie musí byť náležite odôvodnené. Dôvody, pre ktoré okresný súd posúdil niektoré úkony právnej pomoci vykonané sťažovateľom ako spoločné a niektoré ako samostatné, sú z citovaného uznesenia okresného súdu zrejmé.

Pokiaľ sťažovateľ poukazuje na uznesenie Krajského súdu v Trenčíne, ktorý v obdobnej veci ináč posúdil jednotlivé úkony právnej pomoci ako spoločné, resp. samostatné, ústavný súd v tejto súvislosti považuje za potrebné poznamenať, že mu neprislúcha zjednocovať in abstracto judikatúru všeobecných súdov a suplovať tak poslanie, ktoré podľa zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov [§ 8 ods. 3, § 20 ods. 1 písm. b), § 21, § 22 a § 23 ods. 1 písm. b)] zveruje práve Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“), resp. jeho plénu a kolégiám, keď mu okrem iných priznáva aj právomoc zaujímať stanoviská k zjednocovaniu výkladu zákonov a iných všeobecne záväzných právnych predpisov (mutatis mutandis I. ÚS 17/01).

K tvrdeniu sťažovateľa, že okresný súd sa pri rozhodovaní odvoláva na výklad najvyššieho súdu uvedený v stanovisku trestného kolégia najvyššieho súdu sp. zn. Tpj 26/97 z 15. mája 1998, ktorý je podľa sťažovateľa ústavne nekonformný, ústavný súd poukazuje na už uvádzaný argument, že práve v právomoci najvyššieho súdu je podávať výklad všeobecne záväzných právnych predpisov. Aplikáciou výkladu najvyššieho súdu okresným súdom nemôže dôjsť k porušeniu ústavou zaručených základných ľudských práv a slobôd a ani iných práv označených sťažovateľom v sťažnosti.

K tvrdeniu sťažovateľa, že okresný súd mal pri rozhodovaní o odmene za úkony spočívajúce v jeho účasti na vyšetrovacích úkonoch, ktoré boli uskutočnené po 1. apríli 2002, použiť vyhlášku č. 163/2002 Z. z., a nie vyhlášku č. 240/1990 Zb., ústavný súd poukazuje na znenie § 24 ods. 2 vyhlášky č. 163/2002 Z. z., z ktorej vyplýva, že za úkony právnych služieb pri obhajobe v trestnom konaní a zastupovaní v konaní o priestupkoch (§ 15) vykonané do 1. januára 2003 patrí advokátovi odmena podľa doterajších predpisov. Okresný súd teda postupoval správne, keď aj za úkony právnej pomoci vykonané sťažovateľom v období od 1. apríla 2002 do 31. decembra 2002 rozhodol o odmene a náhrade výdavkov sťažovateľa podľa vyhlášky č. 240/1990 Zb.

K tvrdeniu sťažovateľa, že mu nebola priznaná odmena a k nej patriaci režijný paušál za úkony právnej pomoci pri výsluchu svedkov z dôvodu, že sa ich výpovede týkali len niektorých obvinených, u ktorých bolo v prípravnom konaní trestné stíhanie zastavené, ústavný súd poukazuje na znenie ustanovenia § 553 ods. 4 Trestného poriadku, podľa ktorého o výške odmene a náhrady rozhodne na návrh obhajcu alebo zástupcu z radov advokátov (v odvolacom konaní), ktorý bol ustanovený poškodenému podľa § 47 ods. 6, orgán činný v trestnom konaní, ktorého rozhodnutím sa trestné stíhanie právoplatne skončilo. Ako vyplýva zo sťažnosti, sťažovateľ takýto návrh podal.

Sťažovateľ tiež uvádza, že uznesením okresného súdu mu nebola priznaná odmena a k nej patriaci režijný paušál za účasť na výsluchoch obvinených, ktorých neobhajoval. Podľa názoru ústavného súdu nepriznanie odmene ustanovenému advokátovi za účasť na výsluchoch obvinených, ktorých trestná činnosť nijako nesúvisí s obvinenými, ktorých obhajuje, v žiadnom prípade nemôže znamenať zásah do sťažovateľových práv, ktorých porušenie namieta.

K tvrdeniu sťažovateľa, že mu nebola priznaná odmena za rokovania s poškodenými, za spísanie viacerých dohôd o náhrade škody medzi tými istými obvinenými a poškodenými, ústavný súd poukazuje na ustanovenie § 13 ods. 3 zákona Slovenskej národnej rady č. 132/1990 Z. z. o advokácii v znení neskorších predpisov, ktorý bol účinný

v čase poskytovania právnej pomoci sťažovateľom, že advokát je povinný dbať na to, aby jeho právna pomoc bola účelná a hospodárna.

K tvrdeniu sťažovateľa, že vo viacerých prípadoch mu bol priznaný len jeden režijný paušál dohromady za viac spoločných úkonov právnej pomoci, hoci správne mu mal byť priznaný režijný paušál ku každému spoločnému úkonu právnej pomoci, ústavný súd poukazuje na sťažovateľom citované uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 6 To 10/2004 z 26. mája 2004, z ktorého vyplýva nielen to, že obhajca má nárok na odmenu za každý úkon právnej pomoci a popri ňom aj na režijný paušál a že režijný paušál patrí ku každému úkonu právnej pomoci, ale aj to, že ak úkony právnej služby vykoná obhajca v jeden deň, na rovnakom mieste a v bezprostrednej časovej nadväznosti, považujú sa takto vykonané úkony na účely priznania režijného paušálu za jeden úkon.

Vo vzťahu k argumentácii sťažovateľa, že okresný súd nesprávne určil výšku odmeny za úkony právnej služby v roku 2003, keď výšku odmeny za jeden úkon právnej služby určil v sume 1 830 Sk, pričom správne má byť 1 840 Sk, a pri obhajobe dvoch a viacerých osôb určil výšku odmeny v sume 1 464 Sk, pričom správne má byť 1 480 Sk, ústavný súd konštatuje, že nie je oprávnený v detailoch preskúmať každé jednotlivé rozhodnutie všeobecných súdov o trovách konania. Predstava, že nesprávne určená výška odmeny (pričom v okolnostiach prípadu rozdiel pri jednom úkone právnej služby má predstavovať sumu 10 Sk) by sa mohla materiálne dotknúť akéhokoľvek ústavou garantovaného práva, je neprijateľná.

Ústavný súd konštatuje, že nezistil arbitrárnosť ani nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia okresného súdu pri aplikácii ustanovení vyhlášky č. 240/1990 Zb. a vyhlášky č. 163/2002 Z. z., ktoré by mali za následok porušenie základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny.

Ústavný súd zdôrazňuje, že skutočnosť, že sťažovateľ sa nestotožňuje s právnym názorom súdov a s ich právnymi závermi, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru a neznamená ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť

právny názor všeobecných súdov svojím vlastným. O svojvôli pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam. Podľa názoru ústavného súdu v napadnutom rozhodnutí okresného súdu o takéto rozhodnutie nejde.

K argumentácii sťažovateľa týkajúcej sa nedostatku odôvodnenia okresného súdu, pokiaľ ide o nepriznanie odmeny za úkon právnej pomoci (návrh na zastavenie trestného stíhania obv. R. F. z 25. júna 2001), ústavný súd uvádza, že v konaní, v ktorom sťažovateľovi odmena okresným súdom priznaná bola, aj keď nie v ním požadovanom rozsahu, uvedené pochybenie v odôvodnení rozhodnutia per se nemôže dosiahnuť takú intenzitu, aby spôsobilo zásah do označených práv uvedených v sťažnosti.

Ústavný súd konštatuje, že samotná skutočnosť, že v konečnom dôsledku môže nastať stav, keď nebudú uspokojené všetky nároky advokáta pri obhajobe v trestnom konaní, nemusí viesť k protiústavným dôsledkom. Toto riziko, ktoré advokát nesie, je odôvodnené a do značnej miery kompenzované jeho monopolným postavením pri obhajobe v trestnom konaní. Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje na rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva (Van der Musselle proti Belgicku, rozsudok z 23. novembra 1983, séria A, č. 70), v ktorom bolo zdôraznené, že riziko spojené s výkonom určitej profesie, kam spadá i riziko neuhradenia odmeny za odvedenú prácu, je na druhej strane vyvážené výhodami súvisiacimi s výkonom tejto profesie.

Námietka sťažovateľa, že okresný súd porušil ustanovenie § 192 ods. 2 Trestného poriadku, pretože na základe sťažnosti sťažovateľa proti uzneseniu vyššej súdnej úradníčky preskúmaval aj výšku odmien za jednotlivé úkony právnej pomoci, ktorých sa jeho sťažnosť netýkala, ústavný súd poukazuje na znenie § 192 ods. 2 Trestného poriadku, z ktorého vyplýva, že ak sa sťažnosť týka len niektorej z vecí, o ktorých sa rozhodlo tým istým uznesením, preskúma nadriadený orgán len správnosť výrokov týkajúcich sa tejto veci a konanie predchádzajúce preskúmvanej časti.

Uznesením vyššej súdnej úradníčky bolo rozhodnuté o odmene a náhrade hotových výdavkov sťažovateľa jedným výrokom, v ktorom sú špecifikované jednotlivé úkony pri obhajobe toho-ktorého obvineného a výška odmeny, ktorá sťažovateľovi patrí za tieto úkony. Vyššia súdna úradníčka teda nerozhodovala o každom úkone právnej pomoci osobitným výrokom.

Okresný súd preto postupoval správne, keď preskúmal celý výrok, proti ktorému sťažnosť sťažovateľa smerovala.

Ďalšia námietka sťažovateľa spočíva v tom, že uznesením okresného súdu, ktorým bolo rozhodnuté o sťažnosti proti uzneseniu vyššej súdnej úradníčky, boli sťažovateľovi priznané nižšie trovy obhajoby ako boli priznané uznesením vyššej súdnej úradníčky, čím bola porušená zásada zákaz reformatio in peius.

Zásada zákaz reformatio in peius je jednou z esenciálnych zásad spravodlivého (trestného) procesu, z ktorej vyplýva, že postavenie obvineného sa nemôže zhoršiť iba v dôsledku toho, že využije právo na podanie opravného prostriedku. Teória túto zásadu odôvodňuje nutnosťou garantovať možnosť obvineného napadnúť rozsudok v čo najširšom rozsahu bez obáv z rizika, že si situáciu zhorší (Šámal, P. a kolektív: *Trestný poriadok, komentár, II. diel.* Piate vydanie. Praha: C. H. Beck 2005. 1959 s.), teda ako garanciu slobody odvolacieho práva a v dôsledku toho i práva na obhajobu.

Z uvedeného je zrejmé, že zásada zákaz reformatio in peius sa vzťahuje iba na obvineného a v žiadnom prípade ju nemožno aplikovať pri rozhodovaní o sťažnosti advokáta proti uzneseniu vyššej súdnej úradníčky, ktorým bolo rozhodnuté o trovách nutnej obhajoby.

Vo vzťahu k argumentácii sťažovateľa týkajúcej sa porušenia jeho práv tým, že okresný súd aplikoval pri rozhodovaní o nároku sťažovateľa na odmenu a náhradu nákladov § 553 ods. 4 Trestného poriadku a § 190 ods. 2 písm. c) Trestného poriadku, ktoré sú podľa sťažovateľa v rozpore s čl. 46 ods. 1 a čl. 141 ods. 1 ústavy, čl. 6 ods. 1 dohovoru

a čl. 36 ods. 1 listiny, a tým, že o sťažnosti sťažovateľa proti uzneseniu vyššej súdnej úradníčky rozhodoval predseda senátu, ktorý vyššiu súdnu úradníčku rozhodnutím poveril, ústavný súd uvádza, že z princípu legality ako imanentného znaku právneho štátu možno vyvodiť aj príkaz aplikácie zákonných právnych noriem. Výkon zákonnej právnej normy nie je čosi, čo je k dispozícii orgánom ju aplikujúcim. Tieto orgány sú právnou normu povinné aplikovať. Ak teda zákonodarca novou právnou úpravou chce umožniť, aby o odmenách a náhradách ustanovených obhajcov mohol rozhodovať vyšší súdny úradník, a tento svoj zámer zakotví zodpovedajúcim (ústavne súladným) spôsobom do textu právneho predpisu, potom sú súdy povinné právne normy aplikovať tak, aby zámer zákonodarcu naplnili.

V posudzovanom prípade zákonodarca dal možnosť, aby o odmenách a náhradách ustanovených obhajcov v zmysle § 553 ods. 4 Trestného poriadku mohol rozhodovať aj vyšší súdny úradník poverený predsedom senátu. Ak teda o sťažovateľovom nároku rozhodla vyššia súdna úradníčka, potom nemožno takýto postup z ústavnoprávneho hľadiska namietat'. Možné by to bolo jedine vtedy, ak by okresný súd vo svojom postupe nerešpektoval zámer tvorcu právnej normy spôsobom nesúladným s jednotlivými ustanoveniami ústavy alebo s ústavou ako celkom, alebo aj v tom prípade, ak by súd postupoval podľa právnych noriem, ktoré boli predpísaným spôsobom vyhlásené za nesúladné s ústavou.

Ak by teda sťažovateľ chcel dosiahnuť prehodnotenie postupu súdu vo svojom prípade, muselo by dôjsť ku konštatovaniu nesúladu predmetných ustanovení s ústavou. To sa však do momentu rozhodovania ústavného súdu nestalo.

Podľa § 3 ods. 2 zákona č. 549/2003 Z. z. o súdnych úradníkoch v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdnych úradníkoch“) úkonmi vyššieho súdneho úradníka sú a) konanie a rozhodovanie v rozsahu ustanovenom týmto zákonom, b) skutkový a právny rozbor vecí a c) iné úkony súdu.

Podľa § 3 ods. 5 zákona o súdnych úradníkoch vyšší súdny úradník koná a rozhoduje na základe poverenia sudcu samostatne. Poverenie je súčasťou rozvrhu práce alebo súčasťou súdneho spisu.

Z už uvedených ustanovení je zrejmé, že vyšší súdny úradník pri rozhodovaní o odmene a náhrade výdavkov ustanoveného advokáta postupuje samostatne. Predseda senátu, ktorý vyššieho súdneho úradníka poveruje, nie je na základe žiadnych ustanovení právnych predpisov oprávnený dávať vyššiemu súdnemu úradníkovi pokyny, ako má vo veci rozhodnúť.

Ustanovenie § 3 ods. 6 zákona o súdnych úradníkoch, podľa ktorého skutkový a právny rozbor veci pridelenej sudcom vykoná vyšší súdny úradník s návrhom na ďalší postup v konaní a s odkazom na pramene práva, literatúru a judikatúru súdov, z ktorej čerpal, na ktorý poukazuje sťažovateľ vo svojej sťažnosti, sa vzťahuje k úkonom vyššieho súdneho úradníka podľa už citovaného ustanovenia § 3 ods. 2 písm. b) zákona o vyšších súdnych úradníkoch.

S ohľadom na uvedené nemožno na základe argumentácie sťažovateľa spochybňujúcej platné znenie ustanovenia všeobecne záväzného právneho predpisu dospieť k záveru o porušení sťažovateľom označených práv.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd sťažnosť sťažovateľa v časti namietajúcej porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny odmietol z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

2. K namietanému porušeniu základného práva nebyť odňatý svojmu zákonnému sudcovi podľa čl. 48 ods. 1 ústavy

Sťažovateľ tvrdil, že boli porušené jeho práva okresným súdom tým, že o sťažnosti proti uzneseniu vyššej súdnej úradníčky rozhodoval samosudca v rozpore s rozvrhom práce okresného súdu na rok 2008.

Ústavný súd sa oboznámil s rozvrhom okresného súdu na rok 2008 a zistil, že vyššia súdna úradníčka bola pridelená na vykonávanie úkonov a činnosť vyššieho súdneho úradníka podľa zákona o súdnych úradníkoch a podľa poverenia sudcu pre senát 1 T, ktorej predsedom je JUDr. M. Č. a zastupujúcim sudcom JUDr. I. H. Bolo a je súčasne v právomoci predsedu senátu, resp. zastupujúceho sudcu prideľovať veci a rozhodovať o činnosti vyššej súdnej úradníčky aj vo veciach priznávania náhrady trov a nákladov advokátom vyplývajúcim z povinnej obhajoby, čo vyššia súdna úradníčka aj urobila. O opravnom prostriedku rozhodoval JUDr. I. H. v súlade s rozvrhom práce a svojou kompetenciou. V rozhodnutí je síce podpísaný ako samosudca, je však nesporné, že je zastupujúcim sudcom predsedu senátu a vo veci rozhodol v súlade s rozvrhom práce. V okolnostiach veci išlo o zrejmu chybu v písaní, keď namiesto predsedu senátu bolo v závere uznesenia okresného súdu pri mene sudcu uvedené samosudca, preto ani táto argumentácia sťažovateľa nesignalizuje podľa názoru ústavného súdu možnú príčinnú súvislosť s porušením ním označených práv.

3. K namietanému porušeniu základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 11 ods. 1 listiny a práva pokojne užívať svoj majetok podľa čl. 1 dodatkového protokolu

Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastníť majetok.

Podľa čl. 1 dodatkového protokolu každá fyzická osoba alebo právnická osoba má právo pokojne užívať svoj majetok. Nikoho nemožno zbaviť jeho majetku s výnimkou verejného záujmu a za podmienok, ktoré ustanovuje zákon a všeobecné zásady medzinárodného práva.

Podľa čl. 11 ods. 1 listiny každý má právo vlastníť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Dedenie sa zaručuje.

Ústavný súd konštatuje, že v danej veci nie je dôvod, aby odlišne posudzoval aplikovateľnosť čl. 20 ods. 1 ústavy, čl. 11 ods. 1 listiny a čl. 1 dodatkového protokolu.

V súvislosti s namietaným porušením čl. 20 ods. 1 ústavy, čl. 11 ods. 1 listiny a práva pokojne užívať svoj majetok podľa čl. 1 dodatkového protokolu ústavný súd odkazuje na svoju judikatúru, podľa ktorej základné právo zaručené v čl. 20 ods. 1 (čo v celom rozsahu platí, pokiaľ ide o právo zaručené v čl. 11 ods. 1 listiny a čl. 1 dodatkového protokolu) zahŕňa požiadavku minimálnych garancií procesnej povahy ustanovených priamo v označenom článku ústavy, ktorých nedodržanie môže mať za následok jeho porušenie popri porušení základného práva na súdnu a inú právnu ochranu (čl. 46 ods. 1 ústavy), a taktiež zahŕňa požiadavku spravodlivosti súdneho konania [čl. 6 ods. 1 dohovoru (m. m. napr. I. ÚS 23/01, III. ÚS 328/05)].

Ústavný súd konštatuje, že ak rozhodnutím okresného súdu v označenom konaní nedošlo k porušeniu čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 ústavy, potom už neprichádzalo do úvahy ani vyslovenie porušenia základného práva sťažovateľa podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, čl. 11 ods. 1 listiny a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu.

Napokon ústavný súd pripomína aj svoju stabilizovanú judikatúru (napr. II. ÚS 78/05, IV. ÚS 301/07), ktorej súčasťou je aj právny názor, že všeobecný súd zásadne nemôže byť sekundárnym porušovateľom základných práv a práv hmotného charakteru, ku ktorým patrí aj základné právo vyplývajúce z čl. 20 ods. 1 ústavy, ak toto porušenie nevyplýva z toho, že všeobecný súd súčasne porušil ústavnoprocené princípy vyplývajúce z čl. 46 až čl. 48 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru. O prípadnom porušení základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy by bolo možné uvažovať zásadne len vtedy, ak by zo strany všeobecného súdu primárne došlo k porušeniu niektorého zo základných práv, resp. ústavnoprocených princíпов vyjadrených v čl. 46 až čl. 48 ústavy, resp. v spojení s ich porušením.

Preto aj túto časť sťažnosti ústavný súd odmietol pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

4. K namietanému porušeniu práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru

Konania všeobecných súdov, ktorými sa rozhoduje o nákladoch trestného konania, nie sú konaniami o trestnom obvinení samotnom (konaniami vo veci samej, pokiaľ ide o vinu obvinenej osoby) a ani konaniami o právach alebo záväzkoch občianskoprávneho charakteru, na ktoré sa vzťahuje čl. 6 ods. 1 dohovoru. V rámci konania o nákladoch trestného konania preto nemôže dôjsť k porušeniu čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Z uvedeného dôvodu bolo potrebné sťažnosť aj v tejto časti odmietnuť pre zjavnú neopodstatnenosť.

5. K namietanému porušeniu práva podľa čl. 28 listiny a čl. 7 paktu

Ústavný súd nezistil žiadnu príčinnú súvislosť medzi napadnutým uznesením okresného súdu a namietaným porušením práv podľa čl. 28 listiny a čl. 7 paktu, preto bolo potrebné sťažnosť aj v tejto časti odmietnuť pre zjavnú neopodstatnenosť.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd hodnotí podanú sťažnosť ako zjavne neopodstatnenú, a preto ju odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku sa ústavný súd ďalšími nárokmi sťažovateľa nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 20. mája 2009